

Internationale werkgevers dringen aan op actie om wereldhandel te stimuleren

Protectionisme en gebrek aan handelsfinanciering nekken de welvaartsgroei. Overheden doen veel te weinig om deze barrières te slechten, zo vindt ondernemersorganisatie ICC

'Nederland moet voortrekkersrol pakken als het gaat om nieuw douaneakkoord'

Secretaris Marijke Wolfs van ICC Nederland

Marcel de Boer
Den Haag

De wereldhandel hapert. Maar beleidsmakers wekken de indruk hun schouders erover op te halen. Ze doen in ieder geval niet hun best de krachtigste motoren van de mondiale welvaartsgroei aan te zwengelen. Zo is de eensluidende kritiek op een bijeenkomst deze week in Den Haag van de uitvoerende directie van de International Chamber of Commerce (ICC), de grootste ondernemersorganisatie ter wereld. 'Niemand lijkt het erg te vinden', klinkt het zorgelijk en 'dat is onacceptabel'.

Uit cijfers van het Nederlandse Centraal Planbureau blijkt dat de waarde van de internationaal verschepte goederen en diensten in 2015 met bijna 14% is teruggelopen. Nu moet een flink deel van deze achteruitgang toegeschreven worden aan de ingezakte grondstofprijzen en daarom is het zuiverder om naar de handelsvolumes te kijken. Volgens die maatstaf was er vorig jaar nog net sprake van groei. Zeker drie decennia lang groeide de wereldhandel bijna twee keer zo snel als de mondiale economie, maar die tijd lijkt voorgoed voorbij.

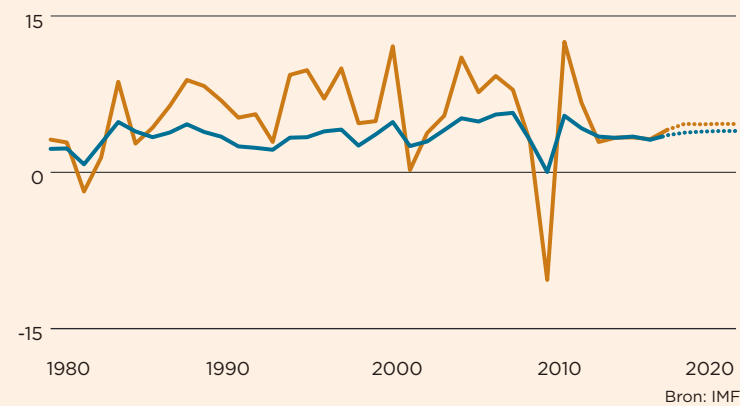
Over de vraag waarom de handel zo onder druk is komen te staan wordt onder economen stevig gediscussieerd. Er zijn cyclische factoren die een wissel trekken op de importvraag, zoals een kwakkelend Europa en het economisch zware weer waarin belangrijke opkomende landen als Brazilië, Rusland en Zuid-Afrika momenteel verkeren. Daarnaast lijken er ook structurele oorzaken te zijn, zoals de wereldwijde verschuiving van industrie naar dienstverlening en het feit dat veel opkomende economieën inmiddels zelf de producten kunnen fabriceren die ze tot voor kort nog moesten importeren.

Bij de ICC, een organisatie die 6,5 miljoen bedrijven en brancheorganisaties uit 130 landen vertegenwoordigt, willen ze best toegeven dat deze factoren een belangrijke rol spelen, maar omdat ze grotendeels buiten het bereik van de beleidsmakers liggen, kunnen die er te gemakkelijk mee omgaan. Dat zou echter niet moeten gelden voor twee oorzaken die de handel nog eens extra bemoeilijken, namelijk het sluipende protectionisme en het schrijnende gebrek aan handelsfinanciering.

Het is niet zo dat landen plotseling allerlei tariefmuren zijn gaan bouwen, maar wel worden er steeds meer subtiele barrières opgeworpen. Overheden dwingen inkopers om toch vooral op de thuismarkt in te kopen en ook zien ze er geen been in buitenlandse goederen

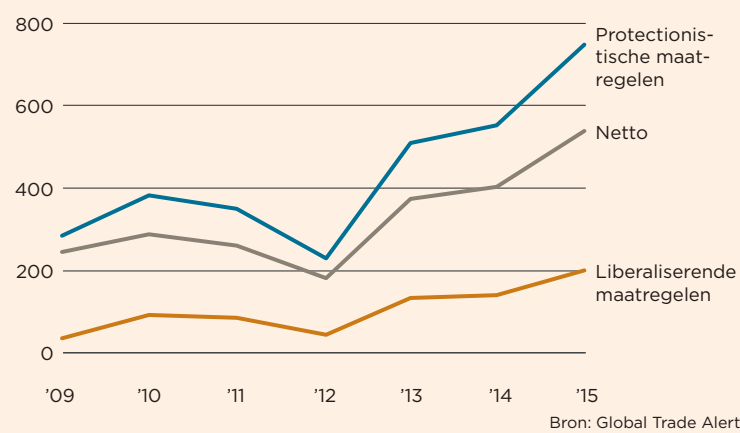
Handel niet langer motor achter de groei

Mondiale bbp-groei — en handel — in %

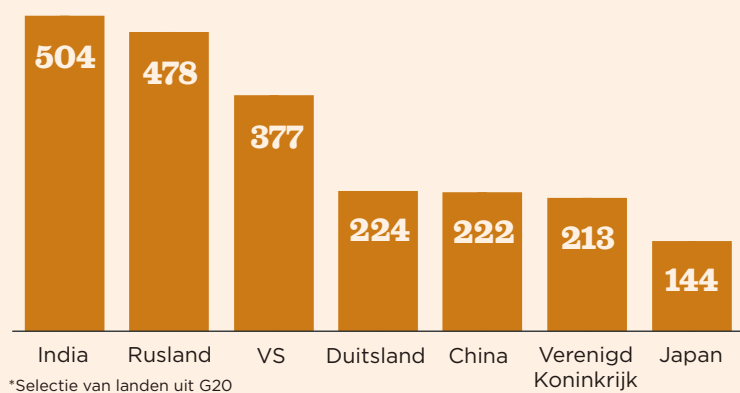
Protectionistische maatregelen nemen stevig toe

Landen zeggen wel dat ze de vrijhandel een warm hart toedragen, maar handelen daar niet naar.

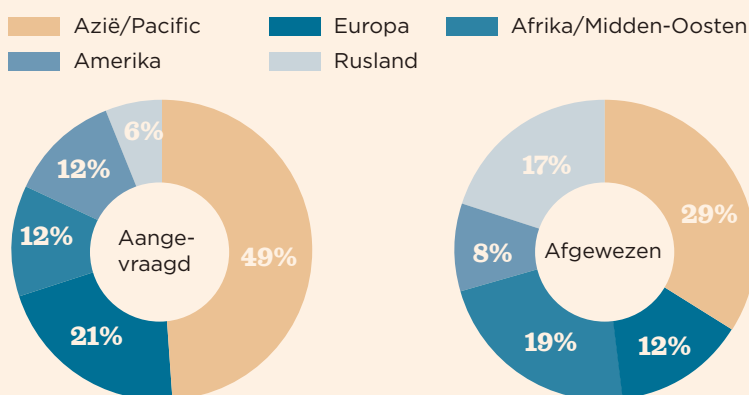
Grote landen proberen eigen markt te beschermen

Aantal protectionistische maatregelen in 2015

Handelsfinanciering droogt op

Aantal aangevraagde en afgewezen verzoeken om geld in 2015

en diensten te weren door onmogelijke milieu- en voedselveiligheidsstandaarden op te stellen.

Denktank Global Trade Alert telde in de eerste tien maanden van vorig jaar 539 protectionistische maatregelen, tegen 407 in dezelfde periode van 2014 en maar 183 maatregelen in de eerste tien maanden van 2012. Daar staan wel handelsliberalisering tegenover, maar netto was de mate van protectionisme op het hoogste niveau sinds 2009, toen de wereld in de afgrond van de grote recessie staarde.

'In landen als Rusland en China nemen de restricties het hardst toe', zegt Andrew Wilson van de ICC, maar ook de ontwikkelde landen gaan hier niet vrijuit.' Hij merkt daarbij op dat er binnen de G20, het overlegorgaan van de twintig belangrijkste ontwikkelde en opkomende landen, veel wordt gesproken over de gevaren van protectionisme, maar dat daar in de realiteit weinig van te merken is.

Verder is er een steeds nijpender gebrek aan financieringsmogelijkheden voor met name kleine en middelgrote exporteurs. Sommige studies wijzen op een mondiaal tekort van \$ 1400 mrd aan financiering, van 'letters of credit' tot bankgaranties en transportverzekeringen. Hier speelt dat banken voorzichtiger zijn, zich veel meer dan vroeger op hun thuismarkt hebben teruggetrokken en bovendien door verzwaaarde toezichtseisen minder mogelijkheden hebben.

'Deze zaken moeten worden aangepakt', zegt Wilson. 'Overheden, toezichthouders en de financiële sector moeten met elkaar om de tafel om de handelsfinanciering vlot te trekken. En regeringen dienen hun schouders onder de liberaliseringsagenda te zetten, via de WTO, of regionaal via vrijhandelsakkoorden als TPP en TTIP.'

Een belangrijk stap is de implementatie van het recentelijk gesloten WTO-akkoord over de stroomlijning van douaneprocedures, aldus Wilson. Dit akkoord moet nog door een flink aantal landen worden geratificeerd, maar als dat eenmaal is gebeurd, levert het de wereldhandel jaarlijks al gauw € 900 mrd extra op en krijgt de mondiale groei er een vergelijkbare impuls van. De Amerikaanse denktank Peterson Institute becijferde dat het akkoord wereldwijd zo'n 21 miljoen nieuwe banen oplevert.

Algemeen secretaris Marijke Wolfs van ICC Nederland ziet in dit douaneakkoord vooral voor Nederland kansen. 'Nederland heeft veel kennis en ervaring op dit gebied en kan andere landen inspireren', zegt ze. 'Daar moet Den Haag vol op inzetten.'